

Memoriam

Prof. Dr. Dursun AVŞAR'ın aziz hatırasına (1956-2022)

Erdoğan Çiçek^{ORCID}

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nevşehir, Türkiye.
erdogancicek50@gmail.com

Değerli bilim insanı, hocamız, sevgili dostumuz, meslektaşımız, baba (Ayşegül ve Cemre), eş (Zübeyde) ve dede (Sedef ve Defne) Dursun Avşar, 1 Mayıs 2022 tarihinde vefat etmiştir. Dursun Hoca, balıkçılık biyolojisi ve popülasyon dinamiği alanındaki çalışmaları ile Türkiye’de bu alanda önemli katkılarda bulunan öncü bir deniz biyoloğuydu. Her zaman yardıma hazır, ciddi, çalışkan, arkadaş canlısı, tutumlu, ilkelerinden taviz vermeyen ve detay odaklı bir insandı. Mesleki deneyimlerini paylaşmanın yanı sıra ailesini de tanıma şansına sahip olan bizler için, “dört buçuk AVŞAR” (Dursun, Zübeyde, Ayşegül, Cemre ve Sedef) eşsiz, ayrılmaz ve cömert bir aile çekirdeği oluşturmuştu.

Dursun Hoca 1 Şubat 1956’da Kırmacılı Köyünde (Osmaniye) doğdu. Çocukluğunun köyde geçmiş olması nedeniyle doğaya karşı büyük bir tutkuya sahipti. Bu tutku sebebiyle olsa gerek 1975’te Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümünü tercih etti ve 1979’da bu bölümden mezun oldu.

Mezuniyet sonrası 1980’de Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsüne araştırma görevlisi olarak atandı. Aynı enstitüde 1987 yılında yüksek lisans ve 1993 yılında ise doktorasını tamamladı. Öğretim üyesi olarak atandığı Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesinde 2001 yılında Profesör unvanını alarak 2022 yılına kadar bu kurumda görev yaptı.

1980 yılında ülkemizin alanında öncü kurumu olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsündeki projelerde yaptığı görevlerle deniz ekosistemi tarafından büyülenmiş ve Türkiye denizlerinde adım atmadığı kıyı bırakmamıştır. Rahmetle anmadan geçemeyeceğimiz, 12 Mayıs 2021 tarihinde ebediyete uğurladığımız, danışmanı Prof. Dr. Ferit BİNGEL (Ferit Hoca)’nın taviz vermez çalışma disiplini altında en uzun süre çalışma şansına sahip olmuş araştırma görevlilerinden birisi olarak “emmi” lakabı ile anılan Dursun Hocaya aittir. Dursun Hocanın çok iyi bir deniz biyoloğu olarak yetişmesinde Deniz Bilimleri Enstitüsünün uluslararası düzeyde yürütülen projeleri, çok iyi bir hoca ve araştırmacı kadrosuna sahip olması, yardımlaşmayı temel alan paylaşımcı araştırma ekosisteminin büyük etkisi olduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Bu ortamda edindiği bilgi birikimini büyük bir heyecanla yazdığı ve alanda başvuru kitabı niteliğine sahip olan “Balıkçılık Biyolojisi ve Popülasyon Dinamiği” kitabında toplayarak yayınladı. Bu kitap pek çok bilim insanının temel başvuru kitabı haline gelmiştir.

Dursun Hoca çok üretken bir araştırmacıydı, çalışma konuları önerme konusunda büyük bir hayal gücüne sahipti, her türlü yeni bakış açısına açıktı fakat ülke gerçeklerinden asla kopuk değildi. Bunun sonucunda, aşağıda özetlemeye çalışacağımız balıkçılık biyolojisi, popülasyon dinamiği ve deniz ekosistemi ile ilgili alanlarda, farklı bakış açıları ile çok önemli katkılar sağlamış olan 100 civarında bilimsel makale, beş kitap ve sayısız kongre bildirisi ortaya çıkmıştır.

Popülasyon dinamiği, içerisinde barındırdığı matematik ve istatistik nedeniyle olsa gerek ülkemizde zor anlaşılır bir çalışma konusu olmuştur. Bu zor alanda Ferit Hoca'nın disiplinli tedrisatı ile büyük bir bilgi birikimi sağlamıştır. Bu bilgi birikiminin oluşmasında Deniz Bilimleri Enstitüsünde yürütülen pek çok projede yer alarak özverili şekilde çalışması ve bilgi paylaşımı ve yardımlaşma dolu Dr. Ali Cemal Gücü, Dr. Erhan Mutlu, Dr. Ali İşmen, Dr. Zahit Uysal, Dr. Ahmet Erkan Kıdeyş ve pek çok bilim insanı ile yaptığı çalışma arkadaşlığının da büyük etkisi olmuştur. Tüm bu bilgi birikimini ise el yazısı ile kağıda (ki hep bir tarafı kullanılmış kağıtların arkasına yazardı kafasındaki düşünceleri) döktükten sonra dijital ortama aktararak kitaplaştırmıştır.

Dursun Hoca kongre ve sempozyumları bilim insanlarının yüz yüze istişare etmesi, çalışmaları sunması, diğer bilim insanlarının eleştirileri ile eksik yönlerini tamamlamaları bakımından çok önemserdi. Bundan dolayı kongre boyunca kongre alanında kalır ve tüm sunumları dinlerdi. Çalışmalara en yalın haliyle eleştiri ve katkı yapardı. Zamanla kongrelerin maalesef değersizleştirilmesi ile hoca'nın eleştirileri alınganlığa dönüştüğünde kongrelere katılmamayı tercih etti.

Çukurova Üniversitesinde görev yaptığı yıllar boyunca çalışma odasına ilk o gelir, her öğlen mutlaka fiş alarak yemekhanede yemeğini yer ve akşama kadar yine çalışmaya devam eder, zamanını asla ziyan etmezdi. Koyu bir Fenerbahçe taraftarı olarak takımı yenildiğinde eleştirilere hiç tahammülü yoktu.

Bilim insanı olarak kişisel katkılarının yanı sıra Dursun Hoca, birçok doktora ve yüksek lisans tezine danışmanlık yapmış ve bilimsel dergilerin editörler kurulu üyeliğini ve hakemliğini yapmıştır. Hakemlik konusunda "eğer sana o alanın uzmanı olarak kabul edip hakemlik gönderilmişse, tüm işini bir kenara bırak ve o makaleyi değerlendir ve gönder. O makalenin sonucunu sabırsızlıkla bekleyen genç bir bilim insanı olduğunu düşün ve empati yap." derdi. Ki şu anda yönettiğim dergilerde bu nasihatini ilke edindim. Dursun Hoca araştırma faaliyetlerini üniversite öğretimine olan bağlılığıyla birleştirebilmiş ve yaptığı her şeyde olduğu gibi, 30 yılı aşkın bir süre boyunca öğrencilerinin eğitimine coşku, cömertlik ve titizlikle katılmıştır. Derslerine hep zamanında girer ve son dakikasına kadar ders anlatmaya devam ederdi. Bu nedenle şüphesiz onu tanıyan tüm öğrenciler üzerinde derin bir etki bıraktı. Ne zaman bazı olaylar/kişilerle ilgili şikayette bulunsak işimize bakmamızı nasihat eder ve "kulvara girme, zaman kaybetme başkalarının hataları ile" derdi.

Eğitim-öğretim faaliyetleri ve bilimsel çalışmalarla akademi dünyasına yaptığı tüm katkıların ve bize bıraktığı büyük bilimsel mirasın yanı sıra, hocamızın en takdire şayan yanı, acı verici bir hastalığın elinden almakta olduğu yaşam mücadelesini son ana kadar sürdürme cesareti, yiğitliği ve kararlılığıydı. Ancak bu mücadelesinde hiçbir an yanından ayrılmayarak dağ gibi arkasında duran hayat arkadaşı Zübeyde Hoca Hanım olmasaydı bu cesareti gösterebilir miydi diye düşünmüyor değil insan. Aramızdan ayrılmadan önceki süreçte üstüne titreyerek yetiştirdiği evlatları Ayşegül ve Cemre, cıvıltısı ile Sedef ve Çukurova şivesiyle emmoğlusu Fuat başta olmak üzere tüm sevdikleri, meslektaşları, arkadaşları, dostları ve öğrencileri son anına kadar yanındaydı ancak ailenin yeni üyesi minik Defne'yi görmeye ömrü vefa etmedi.

Rabbimin cennetinde, hepimizle paylaştığınız tüm bilgeliği, iyi işler, güzel çalışma ahlakı ve bizde bıraktığınız tebessüm için çok teşekkür ederiz. Bize aşıladığınız bilim aşkı, çalışma disiplini, yenilikçi bakış açısı emanetinizi en iyi şekilde temsil ederek sizi her zaman rahmetle anmaya devam edeceğiz.

Memoriam

In Memoriam: Dursun AVŞAR, Prof. Dr. (1956-2022)

Erdoğan Çiçek^{ORCID}

Department of Biology, Faculty of Art and Sciences, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Nevşehir, Türkiye.
erdogancicek50@gmail.com

Dursun AVŞAR our esteemed scientist, teacher, dear friend, colleague, father (Ayşegül and Cemre), wife (Zübeyde) and grandfather (Sedef and Defne) Dursun AVŞAR passed away on 1 May 2022. Dursun Hodja was a pioneering marine biologist who made significant contributions to the fields of fisheries biology and population dynamics in Turkey. He was always ready to help, serious, hardworking, friendly, frugal, uncompromising, and detail-oriented. For us, who had the chance to get to know his family as well as share his professional experiences, four and a half AVŞAR (Dursun, Zübeyde, Ayşegül, Cemre, and Sedef) formed a unique, inseparable, and generous family nucleus.

Dursun Hodja was born on February 1, 1956, in Kırmacıllı Village (Osmaniye). Due to his childhood in the village, he had a great passion for nature. Due to this passion, he chose Hacettepe University's Biology Department in 1975 and graduated in 1979. After graduation, he was appointed as a

research assistant at the Middle East Technical University's Institute of Marine Sciences in 1980. He completed his master's degree in 1987 and his doctorate in 1993 at the same institute. He was appointed as a lecturer at Çukurova University, Faculty of Fisheries, in 2001 and worked in this institution until 2022.

In 1980, he was fascinated by the marine ecosystem with his duties in the projects in the Institute of Marine Sciences at the Middle East Technical University, which is the leading institution of our country in the field, and he did not leave a shore in the seas of Turkey. The title of the research assistant who endured the uncompromising working discipline of his supervisor Prof. Dr. Ferit BİNGEL (Ferit hodja) for the longest time, whom we cannot pass without commemorating with mercy, who passed away on May 12, 2021, belongs to Dursun, who is known as "emmi". It is an indisputable fact that the Institute of Marine Sciences' projects carried out at the international level, the fact that it has a very good staff of professors and researchers, and the collaborative research ecosystem based on cooperation had a great impact on Dursun Hoca's training as a very good marine biologist. In this environment, he collected and published the knowledge he gained in his book Fisheries Biology and Population Dynamics, which he wrote with great enthusiasm and which is a reference book in the field.

Dursun Hodja was a very productive researcher, had a great imagination in proposing research topics, was open to all kinds of new perspectives, but was never detached from the realities of the country. This resulted in about 100 scientific articles, five books, and numerous congress proceedings, which have made very important contributions from different

perspectives in the fields of fisheries biology, population dynamics, and marine ecosystems, which we will try to summarise below.

Population dynamics has been a difficult subject of study in our country due to the mathematics and statistics it contains. In this difficult field, Ferit Hoca has provided a great accumulation of knowledge with his disciplined teaching. His self-sacrificing work in many projects carried out at the Institute of Marine Sciences and his friendship with Dr. Ali Cemal Gücü, Dr. Erhan Mutlu, Dr. Ali İşmen, Dr. Zahit Uysal, Dr. Ahmet Erkan Kideyş and many other scientists, full of information sharing and cooperation, had a great impact on the formation of this knowledge. After putting all this knowledge on handwritten paper (he always wrote his thoughts on the back of used papers on one side), he transferred it to digital media and published it as a book. Among these, the book Fisheries Biology and Population Dynamics has become the basic reference book for many scientists.

Dursun Hodja attained great importance to congresses and symposiums in terms of face-to-face consultation of scientists, presenting their studies, and completing their deficiencies with the criticisms of other scientists. For this reason, he would stay in the congress area during the congress and listen to all presentations. He would criticise and contribute to the studies in the simplest form. In time, when the congresses were unfortunately devalued and the criticisms of the professor turned into resentment, he preferred not to attend the congresses.

During the years he worked at Çukurova University, he was the first to come to the study room; he would definitely take a receipt every noon, eat his meal in the cafeteria, and continue working until the evening, never wasting his time. As a staunch Fenerbahçe fan, he had no tolerance for criticism when the team was defeated.

In addition to his personal contributions as a scientist, Dursun has been a consultant for many doctoral and master's theses, a member of the editorial board of scientific journals, and a referee. On the subject of refereeing, he said, "If you are accepted as an expert in that field and sent a referee, put all your work aside and evaluate and submit that article. Think that there is a young scientist waiting impatiently for the result of that article, and empathise." Dursun Hodja was able to combine his research activities with his commitment to university teaching, and, as in everything he did, he participated in the education of his students with enthusiasm, generosity, and rigour for more than 30 years. He was always on time for his lectures and continued to lecture until the last minute. For this reason, he undoubtedly left a deep impression on all the students who knew him. Whenever we complained about certain events or people, he would advise us to mind our business and say "Don't get in the lane; don't waste time with other people's mistakes".

In addition to all his contributions to the world of academia with his educational activities and scientific studies and the great scientific heritage he left us, the most admirable aspect of our teacher was his courage, bravery, and determination to continue his life struggle until the last moment, which was taken away by a painful disease. However, one wonders whether he would have shown this courage if it had not been for his life partner, Zübeyde Hodja, who stood behind him like a mountain, never leaving his side in this struggle. All his loved ones, colleagues, friends, and students, especially his children Ayşegül and Cemre, Sedef with her chirping, and his son Fuat with his Çukurova accent, whom he raised with care in the process before he left us, were with him until the last moment, but he could not live to see the new member of the family, little Defne, who was born after he passed away.

Thank you very much for all the wisdom, good deeds, good work ethics, and smiles you left on our faces. We will always continue to remember you with mercy by representing your love of science, work discipline, and innovative perspective that you instilled in us in the best way possible.

Citation: Çiçek, E. (2023). In Memoriam: Dursun AVŞAR, Prof. Dr. (1956-2022). *Fidelity*, 1, vysl23102: 5p.

Received: 01.05.2023

Revised: 18.05.2023

Accepted: 26.05.2023

Published online: 29.05.2023

English version translated via DeepL Translator free version

Disclaimer/Publisher's Note: The statements, opinions and data contained in all publications are solely those of the individual author(s) and contributor(s) and not of Fidelity - Journal of the History of Science, Cappadocia Academy Publishing and/or the editor(s). Cappadocia Academy Publishing and/or the editor(s) disclaim responsibility for any injury to people or property resulting from any ideas, methods, instructions or products referred to in the content.

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)